

№43 БАСПАСӨЗ РЕЛИЗИ

2016 жылғы алдын ала қорытындылар және қаржы нарығындағы ағымдағы ахуал

2016 жылғы 7 желтоқсан

Алматы қ.

1. Инфляция

2016 жылғы қарашада инфляция 1,2% (2015 жылғы қарашада – 3,7%) болды. Азық-түлік тауарлары 2,0%-ға (3,3%-ға), азық-түлікке жатпайтын тауарлар – 0,9%-ға (6,5%-ға), ақылы қызмет көрсету – 0,5%-ға (1,4%-ға) қымбаттады.

Азық-түлік тауарлары нарығында 2016 жылғы қарашада жұмыртқаның бағасы – 18,0%-ға, көкөністер – 9,0%-ға, нан – 2,3%-ға, кондитерлік өнімдер – 2,0%-ға, жемістер – 1,9%-ға, алкогольсіз сусындар – 1,8%-ға, сүт өнімдері – 1,7%-ға айтарлықтай өсті.

Азық-түлікке жатпайтын тауарлар арасында дизель отынының бағасы 4,0%-ға, бензин – 2%-ға, галантереялық тауарлар – 2%-ға, тұрмыстық және тоқыма бұйымдар – 1,8%-ға, дәрі-дәрмектер – 1,3%-ға өсті.

Ақылы қызмет көрсету тобында амбулаторлық қызмет көрсету 1,3%-ға, көлік – 0,8%-ға, тұрғын үй-коммуналдық қызмет көрсету – 0,6%-ға, оның ішінде ыстық судың тарифтері 2,8%-ға, орталық жылыту – 1,1%-ға қымбаттады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің ресми деректері бойынша 2016 жылғы 11 айда инфляция 7,5% (2015 жылғы 11 айда – 12,3%) болды. Бұл ретте азық-түлік тауарларының бағасы 7,8%-ға (9,6%-ға), азық-түлікке жатпайтын тауарлар 8,6%-ға (21,3%-ға) өсті. Ақылы қызмет көрсету 11 айда 6,0%-ға (6,7%-ға) қымбаттады. (1-график).

2015 және 2016 жылғы 11 айдағы инфляция және оның негізгі топтары

2. Халықаралық резервтер (жедел деректер) және ақша агрегаттары

Алдын ала деректер бойынша 2016 жылғы қарашада Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің жалпы халықаралық резервтері 2016 жылғы қарашаның соңында 29,8 млрд. АҚШ

долларын, таза халықаралық резервтер (Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін қоспағанда) 29,3 млрд. АҚШ долларын құрады.

2016 жылғы қарашада Ұлттық Банктің халықаралық резервтері 704,6 млн. АҚШ долларына немесе 2,3%-ға төмендеді. Шетел валютасындағы активтер 119,7 млн. АҚШ долларына азайды, ал алтындағы активтердің бағасы бір айда 6,8%-ға төмендеген кезде жүргізілген операциялар нәтижесінде алтындағы активтер 584,8 млн. АҚШ долларына қысқарды.

Ұлттық Банктің халықаралық резервтерінің азаюы банктермен жасалған валюталық-пайыздық своп операцияларын өтеу, Ұлттық қордың активтерін толықтыру бойынша және Үкіметтің сыртқы борышына қызмет көрсету бойынша операциялар жүргізу, сондай-ақ алтындағы активтерді қайта бағалау есебінен болды.

2016 жылғы 11 айда Ұлттық Банктің жалпы халықаралық резервтері 29,8 млрд. АҚШ долларына дейін 7,0%-ға ұлғайды, Ұлттық қордың активтері 3,9%-ға төмендеп 61,0 млрд. АҚШ долларын құрады. Алдын ала деректер бойынша Ұлттық қордың активтерін қоса алғанда, жалпы елдің халықаралық резервтері 90,9 млрд. АҚШ долларына дейін 0,6%-ға азайды.

Ұлттық қордың шетел валютасындағы активтерін қоса алғанда, елдің жалпы халықаралық резервтері (жедел деректер бойынша 61,0 млрд. АҚШ доллары) 2016 жылғы қарашада 2,0%-ға төмендеп, 90,9 млрд. АҚШ долларын құрады.

Ақша базасы 2016 жылғы қарашада 4 671,1 млрд. теңге болды, оның бір айда кеңеюі 7,4% құрады (жыл басынан – 1,7%-ға тарылды).

2016 жылғы қазанда ақша массасы – 0,7%-ға (жыл басынан 12,3%-ға ұлғайды), айналыстағы қолма-қол ақша – 0,8%-ға (жыл басынан 27,2%-ға ұлғайды), банк жүйесіндегі депозиттер көлемі – 0,7%-ға (жыл басынан 11,2%-ға ұлғайды) ұлғайды. Ақша массасының құрылымындағы депозиттердің үлесі 2016 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда өзгермеді және 2016 жылғы қазанның соңында 91,9% (2015 жылғы желтоқсанда – 92,8%) құрады.

3. Ақша нарығы

2016 жылғы қарашада алдын ала деректер бойынша ақша нарығының негізгі сегменті автоматты РЕПО нарығында сауда-саттық көлемі алдыңғы аймен салыстырғанда 19,2% төмендеп 3 103,2 млрд. теңге құрады. Своп операциялары 1 648,4 млрд. теңгеге дейін 14,1% өсті.

Ақша нарығындағы мөлшерлеме 2016 жылғы 14 қарашада 12% деңгейіне дейін төмендетілген базалық мөлшерлеменің деңгейін ескере отырып қалыптастырылды. 2016 жылғы қарашада 1 күндік РЕПО операциялары бойынша орташа алынған мөлшерлеме (TONIA индикаторы) жылдық 11,55% деңгейінде, 1 күндік своп операциялары бойынша орташа алынған мөлшерлеме 12,09% деңгейінде қалыптасты.

2016 жылғы 11 ай ішінде автоматты РЕПО нарығындағы сауда-саттықтың жалпы көлемі алдын ала деректер бойынша 2015 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда 2,5 есе өсті және 51,7 трлн. теңгені құрады. Своп нарығындағы жалпы сауда-саттық көлемі 22,5 трлн. теңге болды.

4. Валюта нарығы

2016 жылғы қарашада теңгенің айырбастау бағамы бір АҚШ доллары үшін 334,5 – 344,56 теңге аралығында өзгерді. Кезең соңында орташа алынған биржалық бағам бір ай ішінде 1,9%-ға әлсіреп (жыл басынан бастап әлсіреуі – 0,4%), бір АҚШ доллары үшін 341,44 теңге болды.

Қазақстан қор биржасында KZT/USD валюталық жұбы бойынша биржалық операциялар көлемі 2016 жылғы қазанмен салыстырғанда 2016 жылғы қарашада 30,1%-ға ұлғайып, 2,8 млрд. АҚШ долларын құрады. 2016 жылғы қыркүйек пен қазандағыдай, қарашада валюталық сауда-саттықта Ұлттық Банктің нетто-қатысуының көлемі нөлге тең.

2016 жылғы 11 ай ішінде Қазақстан қор биржасында KZT/USD валюталық жұбы бойынша биржалық операциялар көлемі 2015 жылдың осындай кезеңімен салыстырғанда 45,4%-ға төмендеп, 27,9 млрд. АҚШ долларын құрады. 2016 жылғы 11 ай ішінде валюталық сауда-саттықта Ұлттық Банктің нетто-қатысуының көлемі 2 869,9 млн. АҚШ долларын құрады (қатысу үлесі - 10,2%).

5. Мемлекеттік бағалы қағаздар нарығы

2016 жылғы қарашада мемлекеттік бағалы қағаздарды орналастыру бойынша аукциондар өткізілген жоқ. Қаржы министрлігінің айналыстағы мемлекеттік бағалы қағаздарының көлемі қарашаның соңында 5 445,3 млрд. теңгені құрады.

Қаржы министрлігі 2016 жылғы 11 айда 180,0 млрд. теңге сомаға мемлекеттік бағалы қағаздарды орналастырды, бұл 2015 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда 57,1%-ға аз.

Қазақстан Ұлттық Банкінің қысқамерзімді ноттары. Ұлттық Банктің ноттары эмиссиясының көлемі 2016 жылғы қарашада 5 188,3 млрд. теңгені құрады. Бұл ретте 7 күндік ноттарды орналастыру бойынша 4362,1 млрд. теңге (орташа алынған кірістілік – 12,90%) сомада 22 аукцион, 1 айлық ноттарды орналастыру бойынша 573,3 млрд. теңге (орташа алынған кірістілік – 12,83%) сомада 5 аукцион, 3 айлық ноттарды орналастыру бойынша 111,2 млрд. теңге (орташа алынған кірістілік – 11,79%) сомада 1 аукцион, 6 айлық ноттарды орналастыру бойынша 91,6 млрд. теңге (орташа алынған кірістілік – 11,73%) сомада 1 аукцион және 12 айлық ноттарды орналастыру бойынша 50,0 млрд. теңге (орташа алынған кірістілік – 11,38%) сомада 1 аукцион өткізілді.

2016 жылғы қарашаның соңында айналыстағы ноттар көлемі 2015 жылғы қарашаның соңымен салыстырғанда 8,2 есе ұлғайып, 2 401,37 млрд. теңгені құрады.

Ұлттық Банктің қысқамерзімді ноттары эмиссияларының көлемі 2016 жылғы 11 айда 36 393,2 млрд. теңге болды, бұл 2015 жылғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда 62,4 есе көп.

6. Депозит нарығы

Резиденттердің депозиттік ұйымдардағы депозиттерінің жалпы көлемі 2016 жылғы қазанда 0,7%-ға өсті. Заңды тұлғалардың депозиттері аздап төмендеді және 10 423,6 млрд. теңге (жыл басынан бері өсім 13,6%) болды, жеке тұлғалардың депозиттері 7 330,5 млрд. теңгеге дейін 1,8%-ға өсті (жыл басынан бері 7,9%-ға өсті).

Бір айда ұлттық валютадағы депозиттер 6,8%-ға 7 857,8 млрд. теңгеге дейін (заңды тұлғалардыкі – 6,7%-ға, жеке тұлғалардыкі – 7,1%-ға өсті) өсті, шетел валютасындағы – 3,6%-ға 9 896,3 млрд. теңгеге дейін (заңды тұлғалардыкі – 1,3%-ға, жеке тұлғалардыкі – 0,9%-ға) төмендеді. Теңгемен депозиттердің үлес салмағы бір айда 41,7%-дан 44,3%-ға дейін ұлғайды. Жеке тұлғалардың теңгемен депозиттерінің үлесі бір айда 33,4%-дан 35,1%-ға дейін өсті.

Резиденттердің депозиттік ұйымдардағы депозиттерінің жалпы көлемі 2016 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 2016 жылдың басынан бастап 11,2%-ға ұлғайып, 17 754,1 млрд. теңге болды.

Ұлттық валютамен депозиттер 2016 жылдың басынан бастап 7 857,8 млрд. теңге дейін 58,7%-ға ұлғайды, шетел валютасымен – 9 896,3 млрд. теңгеге дейін 10,2%-ға төмендеді. Теңгемен депозиттердің үлес салмағы 2016 жылғы қазанның соңында 44,3% болды.

Халықтың банктердегі салымдары (бейрезиденттерді қоса алғанда) 2016 жылдың басынан бастап 7 390,7 млрд. теңгеге дейін 7,4%-ға ұлғайды.

2016 жылғы қазанда банктік емес заңды тұлғалардың ұлттық валютадағы мерзімді депозиттері бойынша орташа алынған сыйақы мөлшерлемесі 10,8% (2015 жылғы желтоқсанда – 20,1%), жеке тұлғалардың депозиттері бойынша – 12,2% (8,5%) деңгейінде қалыптасты.

7. 2016 жылғы қазандағы кредит нарығы

Банктердің экономиканы кредиттеуінің көлемі 2016 жылғы қазанда 0,7%-ға артты және 12 770,0 млрд. теңгені құрады. Ұлттық валютамен кредиттер көлемі 8 543,9 млрд. теңгеге дейін 1,5%-ға ұлғайды, шетел валютасымен 4 226,2 млрд. теңгеге дейін 0,9%-ға төмендеді. Теңгемен кредиттердің үлес салмағы бір айда 66,4%-дан 66,9%-ға дейін ұлғайды.

2016 жылғы қазанның соңында ұзақмерзімді кредиттер көлемі 10 535,3 млрд. теңгеге дейін 0,6%-ға ұлғайды, қысқамерзімді – 2 234,7 млрд. теңгеге дейін 0,8%-ға ұлғайды. 2016 жылғы қазанда ұзақмерзімді кредиттердің үлес салмағы 2015 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда төмендеді және 82,5%-ды құрады (2015 жылғы желтоқсанда - 83,0%).

Заңды тұлғаларға кредиттер көлемі 2016 жылғы қазанда 8 718,6 млрд. теңгеге дейін 1,1%-ға артты, жеке тұлғаларға 4 051,5 млрд. теңгеге дейін 0,3%-ға төмендеді. 2016 жылғы қазанда жеке тұлғаларға кредиттердің үлес салмағы 2015 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 32,9%-дан 31,7%-ға дейін төмендеді.

Шағын кәсіпкерлік субъектілерін кредиттеу 2016 жылғы қазанда 2 898,2 млрд. теңгеге дейін 3,6%-ға артты (жыл басынан 40,7%-ға), бұл экономикаға кредиттердің жалпы көлемінен 22,7% құрайды (2015 жылғы желтоқсанда - 16,3%).

Салалар бойынша банктердің экономикаға кредиттерінің барынша айтарлықтай сомасы сауда (жалпы көлемдегі үлесі – 21,3%), өнеркәсіп (13,7%), құрылыс (8,0%), ауыл шаруашылығы (5,4%) және көлік (4,2%) сияқты салаларға тиесілі.

2016 жылғы қазанда банктік емес заңды тұлғаларға ұлттық валютамен берілген кредиттер бойынша сыйақының орташа алынған мөлшерлемесі 15,8% (2015 жылғы желтоқсанда – 16,0%), жеке тұлғаларға 19,2% (17,3%) болды.

Толығырақ ақпаратты мына телефон бойынша алуға болады:

+7 (727) 2704 585

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz